

Η ΕΞΙΣΩΣΗ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΣΑΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΥΟ ΤΑΛΑΝΤΩΣΕΩΝ

1. ΣΥΜΒΟΛΗ

Για την ταλάντωση του σημείου Σ, εξαιτίας του κύματος που «φτάνει» από την πηγή Π₁ έχουμε,

$$y_1 = A\eta\mu 2\pi\left(\frac{t}{T} - \frac{r_1}{\lambda}\right) = A\eta\mu\left(\omega t - \frac{2\pi r_1}{\lambda}\right) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow y_1 = A\eta\mu(\omega t - \varphi_1) \text{ με } \varphi_1 = \frac{2\pi r_1}{\lambda} \text{ και}$$

$$t \geq \frac{r_1}{v}.$$

Παρόμοια για την ταλάντωση του σημείου Σ, εξαιτίας του κύματος που «φτάνει» από την πηγή Π₂ έχουμε,

$$y_2 = A\eta\mu 2\pi\left(\frac{t}{T} - \frac{r_2}{\lambda}\right) = A\eta\mu\left(\omega t - \frac{2\pi r_2}{\lambda}\right) \Rightarrow y_2 = A\eta\mu(\omega t - \varphi_2) \text{ με } \varphi_2 = \frac{2\pi r_2}{\lambda} \text{ και } t \geq \frac{r_2}{v}.$$

Έστω $r_2 > r_1$ τότε και $\varphi_2 > \varphi_1$.

Άρα το σημείο Σ όταν φτάσουν τα δυο κύματα πραγματοποιεί δυο ταλαντώσεις, $y_1 = A\eta\mu(\omega t - \varphi_1)$ και $y_2 = A\eta\mu(\omega t - \varphi_2)$, με την ίδια συχνότητα γύρω από την ίδια θέση ισορροπίας και στον ίδιο άξονα $y'y$, με $\Delta\varphi = \varphi = \varphi_2 - \varphi_1 = 2\pi \frac{r_2 - r_1}{\lambda}$. Τότε το αποτέλεσμα

της σύνθεσης των δυο ταλαντώσεων είναι μια α.α.τ με γενική εξίσωση $y = A' \cdot \eta\mu(\omega t \pm \theta)$

Από το διανυσματικό διάγραμμα έχουμε:

$$A' = \sqrt{A_1^2 + A_2^2 + 2A_1A_2\cos\varphi} \text{ με}$$

$A_1 = A_2 = A$. Τότε

$$A' = \sqrt{2A^2 + 2A^2\cos\varphi} = A\sqrt{2(1 + \cos\varphi)}.$$

$$\text{Όμως } \cos 2\alpha = 2\cos^2\alpha - 1 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 1 + \cos 2\alpha = 2\cos^2\alpha, \text{ άρα}$$

$$1 + \cos\varphi = 2\cos^2\frac{\varphi}{2}. \text{ Τελικά έχουμε,}$$

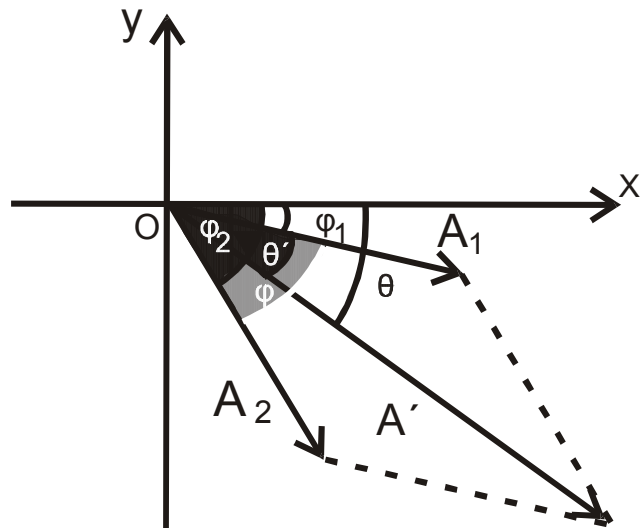
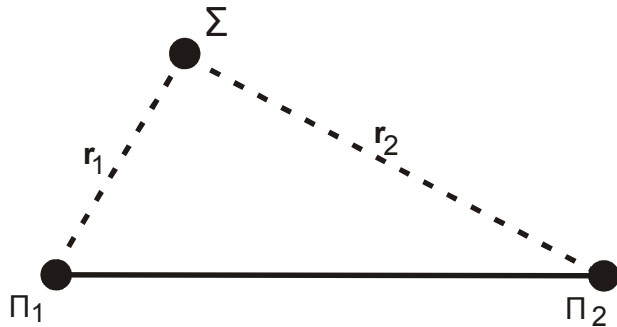
$$A' = A\sqrt{2(1 + \cos\varphi)} = 2A\cos\frac{\varphi}{2} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow A' = 2A\cos\left(\pi \frac{r_2 - r_1}{\lambda}\right).$$

$$\text{Ακόμη από το σχήμα είναι } \theta' = \frac{\varphi}{2} = \pi \frac{r_2 - r_1}{\lambda} \text{ και } \theta = \varphi_1 + \theta' = \frac{2\pi r_1}{\lambda} + \pi \frac{r_2 - r_1}{\lambda} \Rightarrow \theta = \frac{\pi}{\lambda}(r_1 + r_2).$$

$$\text{Τελικά } y = A' \cdot \eta\mu(\omega t - \theta) \Rightarrow y = 2A\cos\left(\pi \frac{r_2 - r_1}{\lambda}\right) \cdot \eta\mu 2\pi\left(\frac{t}{T} - \frac{\theta}{2\pi}\right) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow y = 2A\cos\left(\pi \frac{r_2 - r_1}{\lambda}\right) \cdot \eta\mu 2\pi\left(\frac{t}{T} - \frac{r_1 + r_2}{2\lambda}\right) \text{ που είναι η εξίσωση συμβολής.}$$

2. ΣΤΑΣΙΜΟ «ΚΥΜΑ»

Έστω ότι η εξίσωση του αρμονικού κύματος y_1 που διαδίδεται κατά μήκος χορδής (άξονας $x'x$) είναι $y_1 = A\eta\mu 2\pi(\frac{t}{T} - \frac{x}{\lambda})$ και του δεύτερου κύματος y_2 που συμβάλλει με

το πρώτο και παράγει τη ταλάντωση της χορδής είναι, $y_2 = A\eta\mu 2\pi(\frac{t}{T} + \frac{x}{\lambda})$. Τότε για την ταλάντωση ενός σημείου της χορδής στην οποία διαδίνονται τα δυο κύματα και εξαιτίας του κύματος y_1 σε απόσταση x από την αρχή O έχουμε, $y_1 = A\eta\mu(\omega t - \frac{2\pi x}{\lambda}) \Rightarrow$

$$\Rightarrow y_1 = A\eta\mu(\omega t - \phi_1) \text{ με } \phi_1 = \frac{2\pi x}{\lambda}.$$

Παρόμοια, για την ταλάντωση του ίδιου σημείου εξαιτίας του κύματος y_2 έχουμε,

$$y_2 = A\eta\mu 2\pi(\frac{t}{T} + \frac{x}{\lambda}) = A\eta\mu(\omega t + \frac{2\pi x}{\lambda}) \Rightarrow y_2 = A\eta\mu(\omega t + \phi_2) \text{ με } \phi_2 = \phi_1 = \frac{2\pi x}{\lambda}.$$

Άρα το σημείο x όταν φτάσουν τα δυο κύματα πραγματοποιεί δυο ταλαντώσεις $y_1 = A\eta\mu(\omega t - \phi_1)$ και $y_2 = A\eta\mu(\omega t - \phi_2)$ με την ίδια συχνότητα γύρω από την ίδια θέση ισορροπίας και στον ίδιο άξονα $y'y$ με $\Delta\phi = \phi = \phi_2 + \phi_1 = 2\phi_1$. Τότε το αποτέλεσμα της σύνθεσης των δυο ταλαντώσεων είναι μια α.α.τ με γενική εξίσωση $y = A' \cdot \eta\mu(\omega t \pm \theta)$

Από το διανυσματικό διάγραμμα προκύπτει:

$$A' = \sqrt{A_1^2 + A_2^2 + 2A_1A_2\cos\phi} \text{ με}$$

$$A_1 = A_2 = A \text{ και } \phi = 2\phi_1. \text{ Τότε}$$

$$A' = \sqrt{2A^2 + 2A^2\cos\phi} = A\sqrt{2(1+\cos\phi)}. \text{ Όμως}$$

$$\cos 2\alpha = 2\cos^2\alpha - 1 \Rightarrow 1 + \cos 2\alpha = 2\cos^2\alpha,$$

$$\text{Άρα } 1 + \cos\phi = 2\cos^2\frac{\phi}{2}. \text{ Τελικά έχουμε,}$$

$$A' = A\sqrt{2(1+\cos\phi)} = 2A\cos\frac{\phi}{2} = 2A\cos\phi_1 \text{ ή}$$

$$A' = 2A\cos\phi_1 = 2A\cos\frac{2\pi x}{\lambda}. \text{ Ακόμη είναι}$$

$$\theta = 0, \text{ άρα έχουμε } y = A' \cdot \eta\mu(\omega t \pm \theta) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow y = A' \cdot \eta\mu(\omega t) \Rightarrow y = 2A\cos\frac{2\pi x}{\lambda} \cdot \eta\mu\left(\frac{2\pi t}{T}\right) \text{ που είναι η εξίσωση του στάσιμου «κύματος»}.$$

